

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการศึกษา

ในปัจจุบันรูปแบบของการผลิตในแต่ละอุตสาหกรรมมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทำให้การทำหน้าที่ผลิตอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถแข่งขันในตลาดอุตสาหกรรมได้ ในแต่ละองค์กรจึงจำเป็นต้องหากกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้องค์กรของตนเองสามารถอยู่รอด และนำหน้าคู่แข่งในตลาดอุตสาหกรรมเดียวกัน โดยมีเป้าหมายก็คือ ต้องการให้มีต้นทุนต่ำ, ระยะเวลาการผลิตน้อยที่สุด, คุณภาพดีที่สุด และรวมถึงการบริการที่ดีที่สุด จึงจัดได้ว่าเป็นภาระงานที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งผู้ผลิตสินค้าและบริการจะต้องผลิตสินค้าออกมาให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่นๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านราคา คุณภาพ ดังนั้นผู้ผลิตสินค้าจะต้องหาวิธีปรับปรุงสินค้าของตนและต้องหาวิธีใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุด เพราะการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าที่สุดจะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ซึ่งเมื่อต้นทุนการผลิตต่ำ ก็สามารถทำให้แข่งขันในด้านราคากับคู่แข่งรายอื่นๆ ได้ ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาทั้งในด้านการจ้างงานและการส่งออก

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานสูงสุด นำเข้ารายได้จากต่างประเทศ อยู่ในสินค้าลำดับต้น ๆ ซึ่งการค้าสิ่งทอในตลาดโลกจะเป็นไปอย่างเสรี ตามความตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขององค์การการค้าโลก ความตกลงว่าด้วยสิ่งทอระหว่างประเทศ และองค์การการค้าโลก ได้มีผลต่อขีดความสามารถในการส่งออกของไทยอย่างรุนแรง ทั้งในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพ รูปแบบและชนิดของสินค้า ดังนั้น การหามาตรการปรับปรุงเพื่อให้อุตสาหกรรมนี้มีความสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก จึงเป็นสิ่งเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม เป็นมาตรการหนึ่งที่จะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตผ้าผืนรายใหญ่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมผ้าผืน ซึ่งทำให้ต้องวัดกันที่ความสามารถในการแข่งขัน แต่ขณะนี้ความสามารถในการแข่งขันของไทยกับประเทศคู่แข่ง การผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าผืนของไทยได้ลดต่ำลง ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในปี 2550 (ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ) โดยพิจารณาจากข้อมูลการส่งออกโดยรวมในตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1.1 แสดงมูลค่า และอัตราการเติบโตในอุตสาหกรรมสิ่งทอตามรายประเทศ ปี2004 -2007

ตลาดหลักส่งออก	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญ)				เปอร์เซ็นต์การเติบโต		
	2007 (ม.ค.-ต.ค.)	2006 (ม.ค.-ต.ค.)	2006	2005	2007	2006	2005
1. อเมริกา	1,244.6	1,359.8	1,627.3	1,664.9	-8.5	-2.3	2.0
2. ยุโรป	665.6	678.4	841.3	757.7	-3.2	11.0	-0.8
3. ญี่ปุ่น	127.5	157.4	182.2	185.1	-19.0	-1.6	5.2
4. อาเซียน	59.5	57.2	69.8	75.5	4.0	-7.6	4.3
5. จีน	10.2	6.9	8.8	7.8	48.0	12.6	47.2
6. อื่น ๆ	390.4	388.8	469.4	459.6	0.4	2.1	3.8
ทั่วโลก	2,497.8	2,648.5	3,198.8	3,150.6	-6.01	1.53	1.88

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

จากข้อมูลการส่งออกโดยรวมตั้งแต่ เดือน มกราคม – ตุลาคม 2007 (ดังตารางที่ 1-1) โดยรวมแล้วมีความผันผวนอยู่พอสมควรทั้งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2006 ทั่วโลกโดยประมาณลดลง 6.01 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจะมีสาเหตุมาจากในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งในด้านต้นทุนการผลิตในประเทศที่สูงขึ้นด้วย

ธุรกิจอุตสาหกรรมการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นธุรกิจหนึ่งที่สามารถดำรงอยู่ และเติบโตได้ภายใต้ภาวะวิกฤตนี้ทั้งนี้เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทและ เงินสกุลต่างชาติมีความแตกต่างกันมาก และประเทศไทยยังมีระดับค่าแรงงานอยู่ในระดับที่ไม่สูงจนกระทั่งแข่งขันไม่ได้ อีกทั้งในเรื่องทักษะการทำงาน คุณภาพ และการออกแบบก็ไม่ได้ด้อยไปกว่าประเทศอื่น

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปบางส่วนเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างไรก็ตามก็ดีผู้ประกอบการจำนวนมากไม่ได้เล็งเห็นถึงปัญหาด้านการผลิตเท่าใดนัก ยังใช้วิธีการเพิ่มผลผลิตแบบง่าย ๆ ใช้แรงงานจำนวนมากที่มีความรู้ต่ำ เพิ่มเวลาการทำงานของคนและเครื่องจักร พยายามผลิตสินค้าตามความแปรผันของตลาด โดยไม่ได้มีการวางแผน ในแต่ละด้านให้มีความสัมพันธ์และสมดุลกัน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มุ่งแก้ไขเฉพาะหน้า มุ่งเน้นแต่กำไรที่มองเห็นเท่านั้น โดยไม่ได้เฉลียวใจต่อความสูญเสียที่เกิดขึ้นทางด้านการผลิตฉะนั้นแนวทางในการแก้ปัญหาการผลิตนั้น ควรจะตระหนักถึงการแก้ปัญหาเชิงคุณภาพมากกว่าการแก้ปัญหาเชิงปริมาณ ตัวอย่างเช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพเพิ่มผลผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การลด

ของเสีย การลดเวลาที่สูญเสียในกระบวนการผลิต การออกแบบผังโรงงาน เป็นต้น แนวทางเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

การปรับปรุงระดับคุณภาพของสินค้า และการนำทรัพยากรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นหลักการในการเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อให้อุตสาหกรรมหรือธุรกิจองค์กรสามารถดำเนินต่อไปได้ในสภาวะการณ์ของการแข่งขันในปัจจุบัน ซึ่งโดยหลักการดังกล่าวมีเทคนิคที่สามารถทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงวิธีการทำงาน , การทำ 5 ส , การออกแบบกระบวนการผลิต , การจัดสมดุลการผลิต , การลดของเสีย , การลดเวลาที่สูญเสียในกระบวนการผลิต , การออกแบบผังโรงงาน และวิธีอื่นๆตามหลักทางวิศวกรรม ล้วนแต่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของแต่ละโรงงานว่า จะเหมาะกับการใช้วิธีใด รวมทั้งนโยบายในการดำเนินการของผู้บริหารด้วย แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้บริหารจะเลือกวิธีการที่สามารถให้ประโยชน์สูงสุดโดยที่จะต้องมีการใช้ค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเพื่อให้ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้นวิธีการที่ผู้บริหารจะเลือกเป็นอันดับแรกคือ การสำรวจสภาพปัจจุบันและทำการปรับปรุงจากสิ่งใกล้ตัวก่อน

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าได้เสนอแนวทางในการเพิ่มผลผลิตโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการออกแบบและวางผังโรงงานมาใช้เนื่องจากสอดคล้องกับหลักการที่ผู้บริหารจะเลือกเป็นลำดับต้น ๆ คือ ค่าใช้จ่ายน้อย และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตได้จากสิ่งใกล้ตัว โดยมีกรณีศึกษาเป็นแผนกตัดเย็บเสื้อผ้าฝ่ายของ บริษัท บ้านไทยการ์เมนต์ จำกัด ซึ่งบริษัทบ้านไทยการ์เมนต์ เป็นโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อการส่งออก โดยใช้ผ้าฝ้ายเส้นใยธรรมชาติ สินค้าเกือบทั้งหมดประมาณ 90% จะส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น และเป็นอีกหนึ่งบริษัทที่ประสบปัญหาด้านผลผลิตตกต่ำและไม่สามารถส่งมอบสินค้าได้ตามเวลาดำเนินการ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ สาเหตุมาจากความต้องการของลูกค้าซึ่งมีหลากหลายประเทศและความต้องการสินค้าในแต่ละช่วงเวลาไม่เหมือนกัน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยและผู้บริหาร โรงงานจึงมีความเห็นด้วยกับการใช้เทคนิคการออกแบบและวางผังโรงงาน เนื่องจากควรเริ่มจากการพัฒนาจากเทคนิคที่สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วก่อน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยลดต้นทุนการขนถ่ายวัสดุ อย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นต์ โดยใช้เทคนิคการออกแบบและการวางผังโรงงาน
- 2) เพื่อลดเวลาในการขนถ่ายวัสดุและวัตถุดิบได้ 10 เปอร์เซ็นต์ โดยเปรียบเทียบกับเวลาที่ใช้ก่อนการปรับปรุงผังโรงงาน

1.3 ขอบเขตวิธีการศึกษา

- 1) ศึกษาถึงการออกแบบและการวางผังโรงงาน เฉพาะในแผนกตัดเย็บเสื้อผ้าฝ้าย ของ บริษัท บ้านไทยคาร์เม้นท์ จำกัด เท่านั้น
- 2) ศึกษาโดยใช้หลักการหาความสัมพันธ์การเคลื่อนที่ของวัสดุและวัตถุดิบระหว่างแผนกต่างๆ ในแต่ละกระบวนการผลิตเสื้อผ้าฝ้าย
- 3) ประเมินผลการศึกษาด้วยเวลาในการขนถ่ายวัสดุและวัตถุดิบที่ลดลงก่อนและหลังการออกแบบและการวางผังโรงงาน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถปรับปรุงกระบวนการผลิตเสื้อผ้าฝ้าย โดยทำการลดเวลาและระยะทางในกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นตามหลักการของการออกแบบและการวางผังโรงงาน
- 2) เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการผลิตสินค้าชนิดอื่นๆของบริษัทฯให้ดียิ่งขึ้น
- 3) เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการวางผังโรงงานใหม่